

Pedagogika volného času

Seminář pro pracovníky knihoven

12. března 2014

Mgr. Eva Bezoušková

bezeva@seznam.cz

Program:

- Úvodní část
- Základní pojmy v pedagogice, základní činnosti člověka
- Přestávka
- Pedagogika volného času
- Přestávka
- Trendy, formy a metody pedagogiky volného času
- Diskuse, reflexe, závěr

Základní pojmy v pedagogice

Pedagogika – věda společenská

Předmět pedagogiky – výchova – jev sociální

Pedagogika řeší problémy člověka ze tří základních stránek, které určují vývoj člověka:

- somatické(tělesné)
- psychické
- sociální

Pedagogika – věda o výchově

- (z antického Řecka – paidagogos – pais–dítě, agóge–vedení)
- zkoumá podstatu, strukturu a zákonitosti výchovy a vzdělávání jako záměrné, cílevědomé a soustavné činnosti formující osobnost člověka v nejrůznějších sférách života společnosti

Předmět pedagogiky

Předmětem pedagogiky je výchova dětí, mládeže a organizované formy a druhy výchovy dospělých. V současné době zkoumá pedagogika zákonitosti vývoje člověka ve všech obdobích jeho života. Výchova a vzdělávání se stávají celoživotními procesy

Základní pojmy v pedagogice

Obsahové zaměření pedagogiky – je značně rozsáhlé a přihlíží k:

- věku jedinců, kteří mají být vychováváni
- institucím, které tuto činnost zajišťují
- musí vycházet z požadavků všestranného rozvoje jedince a působit na všechny stránky jeho osobnosti (rozumovou, tělesnou, emocionální, smyslovou)

Vztah pedagogiky k jiným vědám:

- **filosofie** – výchova v praxi řeší ty problémy o nichž filozofie uvažuje abstraktně.
- **psychologie** – mají společný zkoumaný objekt – poznání a formování osobnosti člověka
- **biologické vědy** – zkoumají člověka jako součást živé přírody
- **lékařské vědy** – poznatky o somatických a psychických defektech
- **technické vědy** – technické vyučovací prostředky (PC)

Základní pojmy v pedagogice

Disciplíny pedagogiky:

- **obecná pedagogika** – obecnými základy pedagogiky, cíle výchovy, zabývá se podmínkami výchovy, vymezuje složky výchovy
- **didaktika** – teorie vzdělávání a vyučování – obsah, metody, formy, učební pomůcky
- **teorie výchovy** – úkoly, obsah, metody, formy, prostředky jednotlivých složek výchovy
- **dějiny pedagogiky**
- **speciální pedagogika** – výchova, vzdělávání a sociální uplatnění jedinců s nějakým druhem postižení či znevýhodnění:
 - etopedie (poruchy chování)
 - psychopedie (mentální postižení)
 - logopedie (poruchy řeči)
 - surdopedie (porucha sluchu)
 - tyflopédie (porucha zraku)
 - somatopedie (tělesně postižení)
- **pedagogika volného času** – záměrné působení na děti, mládež či dospělé ve volném čase a snaha naučit je volný čas efektivně využívat

Základní pojmy v pedagogice

Výchovný cíl – kategorie historická, mění se se společenským zřízením, státem, kulturou. Jiné výchovné cíle v antice, středověku, atd. Je to společenský ideál, představa toho, čeho se má ve výchovné činnosti za pomoci výchovných činitelů dosáhnout.

Složky výchovy – výchovné cíle velmi obecné – konkretizací jsou složky výchovy – vzájemně doplňují, ovlivňují a prolínají

- **rozumová výchova** – soubor vědomostí a dovedností (jazyky, přírodní vědy, společenské a technické vědy)
- **mravní výchova** – mravní vědomí, přesvědčení
- **pracovní výchova** – vztah k práci (pracovní morálka)
- **estetická výchova** – schopnost vnímat, chápat krásu v uměleckých dílech, rozvíjí vlastní uměleckou tvořivost a aktivitu
- **tělesná výchova** – má upevňovat a ochraňovat zdraví jedince

Základní pojmy v pedagogice

Výchovné zásady – dodržování ovlivňuje efektivitu výchovného procesu

- **zásada úcty ke každému člověku**
- **zásada ohledu na věkové a individuální zvláštnosti vychovávaných**
- **zásada opory a kladné rysy osobnosti vychovávaného** – každý člověk by měl být alespoň jednou za den pochválen
- **zásada aktivity vychovávaných** – aktivní učení je podnětnější a efektivnější
- **zásada demokratického vztahu** mezi vychovatelem a vychovávaným – umět pochopit, poradit
- **zásada názornosti**
- **zásada trvalosti** – slyšet, vidět, vyzkoušet si
- **zásada cílevědomosti** – probuzení touhy vzdělávat se
- **zásada vědeckosti** – informace by měly být v souladu s vědeckými poznatky

Základní činnosti člověka

Čtyři základní činnosti, které realizuje člověk:

- **hra** – dominantní v dětství
- **učení** – dominuje s přechodem do školy
- **práce** – dominuje při vstupu do zaměstnání
- **činnosti ve volném čase** – čas, který každý využívá po svém, po splnění povinností (škola, práce)

Jednotlivé činnosti se v průběhu života prolínají.

„Hra je jedním ze svorníků, která spojují jednotlivá vývojová období lidského života v jeden celek.“ Zdeněk Matějček

Základní činnosti člověka

Hra

- má pro dítě nezastupitelnou roli
- velká fantazie – ožívají věci, nic není nemožné
- učí se vzorce chování (hra na maminku, doktora)
- rozvíjí své rozumové schopnosti a emoce.

Hra v předškolním období:

- základy přátelských vztahů.
- překonání události, které není dítě rozumem schopné pochopit
- učí se vžívat do pocitů jiných lidí

Hra ve školním období:

- více se podobá reálné situaci, ubývá fantazijních her
- složitější pravidla

Základní činnosti člověka

Hra jako metoda výchovy

- **Znaky hry** – svobodná, uzavřená a ohraničená, odlišuje se od obyčejného života místem a časem, dobou trvání, lze ji opakovat, vytváří řád, obsahuje prvek napětí
- **Uvádění her**
 - výběr hry – cíl, hráči, počet, věk, fyzická i psychická schopnost, herní zkušenosti, pestrost programu, střídání, délka hry, čas, prostor
 - pravidla – jasná, srozumitelná, jednoznačná, vyčerpávající
 - materiál – předem promyslet a připravit
 - legenda – nutnost zaujmout, motivace
- **Rizika**
 - psychické a fyzické dispozice hráčů
 - znát kritická místa hry a dobře je hlídat
 - poskytnout možnost odstoupit ze hry

Základní činnosti člověka

Učení

- získávání a předávání zkušeností, dovedností, návyků, schopností, znalostí, hodnot
- učením se rozvíjejí a proměňují vrozené schopnosti

Učení jako činnost lze rozlišit na:

- spontánní získávání vlastních zkušeností – učení se
- neformální předávání zvyklostí, dovedností a hodnot v rodině a ve společnosti (zájmové činnosti a zájmové instituce)
- formální učení a vzdělávání ve škole

Základní činnosti člověka

Práce

- cílem je uspokojování materiálních a duchovních potřeb člověka, je zaměřená na výdělek, výživu a uspokojení potřeb
- tělesná nebo duševní činnost

V průběhu pracovní činnosti se u člověka rozvíjí:

- vědomosti
- schopnosti
- dovednosti
- životní postoj
- charakterové a fyzické vlastnosti

Přestávka

Pedagogika volného času

Pedagogika volného času

- obor pedagogiky zabývající se výchovou ve volném čase
- zabývá se pojetím a cíli, organizacemi a institucemi, které vytvářejí podmínky pro uskutečňování volného času

Cíl pedagogiky volného času – naučit sebe i jiné tomu, jak volný čas plně a smysluplně využívat

Úkolem pedagogiky volného času je dávat návod zejména dětem, jak svobodně využívat volný čas a jeho možnosti.

Pedagogika volného času

Volný čas

- doba, která zbývá po splnění povinností, oblast naší svobodné volby
- činnosti, které vykonáváme dobrovolně, rádi, přinášejí nám radost a uspokojení.
- škála činností spadajících do volného času, je velice široká a závisí na životním stylu, na hodnotové preferenci, na zájmech, které člověk má (péče o zahradu, vaření – pro někoho koníček, pro jiného povinnost)
- zájmy mohou mnohdy pomoci (neúspěchy ve škole, nespokojenost v zaměstnání – realizace a úspěchy ve volném čase)
- do volného času nepatří jídlo, spánek, hygiena
- do volného času patří rekreace, odpočinek, zábava, zájmové činnosti, dobrovolné vzdělávání, společensky prospěšná činnost

Pedagogika volného času

Volný čas

- ohrožení při neorganizovaném trávení volného času – úrazy, drogy, alkohol, šikana...
- činitelé ovlivňující trávení volného času – rodina (děti napodobují rodiče), škola a další instituce, kamarádi, sdělovací prostředky, internet
- specifikem volného času dětí a mládeže – z výchovných důvodů je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování
- pedagogické ovlivňování:
 - výchova ve volném čase bezprostřední naplňování volného času smysluplnými aktivitami rekreačními či výchovně–vzdělávacími
 - výchova k volnému času poskytuje jedinci základní orientaci ve volnočasových aktivitách a pomůže mu najít oblast zájmové činnosti, která mu poskytne uspokojení a seberealizaci

Pedagogika volného času

Základní principy výchovy ve volném čase:

- dobrovolnost
- aktivita
- samostatnost

Způsoby trávení volného času:

- pasivní způsob: TV, PC, video
- aktivní způsob: nejúčinnějším podnětem pro rozvoj dětské osobnosti ve volném čase je živý vztah mezi dětmi a rodiči či dětmi a jejich vrstevníky – to TV poskytnout nemůže

Pedagogika volného času

Funkce volného času:

- **Výchovná a rozvojová** – rozvoj schopností, dovedností, získávání nových návyků, vědomostí.
- **Zdravotní** – usměrňování režimu dne u dětí, vedení k pohybovým aktivitám, vedení k relaxaci, duševní rozvoj v sociálně příjemném a podnětném prostředí.
- **Sociální** – podpora sociálních vztahů, rozvoj kamarádství, pomoc při řešení konfliktů, rozvoj komunikace.
- **Preventivní** – prevence rizikového chování (násilí, šikana, drogová závislost, alkoholismus), pozitivní příklad pedagoga a vedení žáků k zájmu o nějakou oblast, posilování sebevědomí a sebeuvědomění.

Pedagogika volného času

Výchova mimo vyučování

- charakteristické znaky :
 - probíhá mimo vyučování
 - probíhá mimo bezprostřední vliv rodiny
 - je institucionálně zajištěná
 - uskutečňuje se převážně ve volném čase
- úloha pedagoga ve výchově mimo vyučování – vytvoření bezpečného a tvořivého ovzduší, pohody, uspokojování individuálních potřeb, rozvoj zájmů a specifických schopností
- vztahy – jediný způsob, jak je možné předat hodnoty a postoje a to jak mezi vrstevníky i mezigeneračně. Ve volnočasových aktivitách se budují dva druhy vztahů:
 - vztah pedagog – dítě
 - vztah mezi dětmi

Pedagogika volného času

Obsah výchovy mimo vyučování

- má činnostní charakter
- pro všechny činnosti platí princip dobrovolnosti
- charakter povinností mají sebeobslužné činnosti

Výchovné a vzdělávací činnosti mimo vyučování

- **odpočinkové** – fyzicky i psychicky nenáročné – klid na lůžku, klidný pohyb, volný rozhovor, pohádka
- **rekreační** – zaměřené na pohybové aktivity, slouží jako kompenzace nedostatku pohybu ve škole, odstranění únavy, odreagování a obnova sil
- **zájmové** – rozvíjí zájmy dětí (společenskovední, přírodovědné, pracovní technické, tělovýchovné, sportovní, esteticko-výchovné)
- **veřejně prospěšné** – vedou děti k dobrovolné a nezištné práci ve prospěch ostatních
- **sebeobslužné** – orientují se na vedení dětí k samostatnosti v péči o sebe samy
- **příprava na vyučování**

Pedagogika volného času

Zájmové činnosti – cílevědomé aktivity zaměřené na uspokojování a rozvíjení potřeb, zájmů a schopností, rozvíjí samostatnost, tvořivost, zdravou společenskou aktivitu, plní funkci výchovnou i vzdělávací

Funkce zájmových činností

- mladší školní věk – činnosti, kde se mění nejenom jejich obsah ale i prostředí ve kterém probíhají
- starší školní věk – vedeme k výběru specializovanějších činností
- dospívající – intenzivní prožitek, věnují zájmům množství času

Pedagogika volného času

Zájmové činnosti

- společenskovední
- pracovní technické
- přírodovědné
- esteticko výchovné (výtvarné, literárně–dramatické)
- tělovýchovné, sportovní, turistické

Rozvíjí celou osobnost, působí motivačně a podporují seberealizaci.

Pedagogika volného času

Zvláštnosti výchovy mimo vyučování

- získávání zkušeností a vědomostí při praktické činnosti
- jednodušší motivace – činnosti jsou přitažlivé již samy o sobě, což usnadňuje osvojování vědomostí a dovedností
- pedagog mimo vyučování je především rádcem, inspirátorem, kamarádem, který s nimi prožívá radosti, neúspěchy, povzbuzuje, přiměřeně kritizuje

Pedagogika volného času

Zařízení pro výchovu mimo vyučování

- **školská zařízení** – školní družiny, kluby, střediska volného času/ domy dětí a mládeže, základní umělecké školy
- **další subjekty pracující s dětmi ve volném čase** – Junák, Pionýr, Sokol, církevní organizace, občanská sdružení, tělovýchovné a sportovní organizace, kulturní a osvětová zařízení (knihovny)

Pedagogika volného času

Něco k zamyšlení

- Jakou část vašeho času zaujímá volný čas?
- Jaké funkce naplňujete ve svých aktivitách? 18

Přestávka

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Trendy – nové přístupy v pedagogice volného času

- důraz na vztahy (komunikace)
- ▶ vznikají ze spontánní iniciativy členů (participace)
- ▶ zaměření na specifické cílové skupiny (inkluze)
- ▶ vyžadují strategické spojení – podpora od partnerů
- ▶ lze pracovat mezigeneračně – zapojení všech cílových skupin
- ▶ do aktivit se zapojují dobrovolníci (dobrovolnictví) – také zahraniční (multikultura) – EDS – zapojení i v knihovnách

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

animace – podněcování a podpora samostatného učení se jednotlivce nebo skupin ve volném čase

výchova zážitkem – prožitkem, dobrodružstvím, zkušenost získaná aktivní účastí

sociální asistenti = streetwork – pro děti a mládež na okraji společnosti – navazuje s nimi kontakt

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Animace

- výchovná metoda založená na nedirektivních (nepříkazových) a akčních postupech
- povzbuzení k hledání vlastní cesty – objevování sebe sama – seberealizace
- vychází z dobrovolnosti – možnost volby a prostoru pro iniciativu
- založena na vztazích
- Zaměřuje se na tělesný, duševní a sociální rozvoj jedince
- Především při práci s mládeží

Animátor = ten, kdo řídí program

Animační skupina = skupina se kterou se pracuje

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Výchova zážitkem

- směr ve výchově, který se opírá o intenzivní prožitky a zkušenosti získané aktivní účastí v programu
- prožitek – to, co nám dlouhodobě utkví v paměti – intenzita, obsah, atmosféra
- sebezkušenost, navození situace blízké životu, kdy jedinec reálně řeší problém osobně se ho dotýkající a stimulující jeho osobnostní kvality
- zaměření na sociální vztahy a zpětnou vazbu – reflexi (sebe i okolí)

Typy aktivit

- **fyzické** – fyzická náročnost, prožívání rizika, odvaha
- **psychické** – výtvarné činnosti, hry v rolích, diskuse
- **sociální** – učit se spolu vycházet, tolerance, mluvit s lidmi, kteří nám nejsou blízcí

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Zapamatujeme si :

- 10% z toho,co slyšíme
- 15% z toho, co vidíme
- 20% z toho,co současně slyšíme a vidíme
- 40% z toho,o čem diskutujeme
- **80% z toho,co přímo zažijeme**
- 90% z toho,co se pokoušíme naučit druhé

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Terénní sociální práce, streetwork, sociální asistence – klient je osloven ve svém přirozeném prostředí, má dostatečný prostor k tomu, aby se rozhodl, zda nabídku přijme, nebo ne

Streetworker

- důvěra, věková blízkost a přizpůsobení se minoritní skupině
- vyhledává problémové skupiny ve společnosti – drogově závislé, bezdomovce, problematiku prostituce, začleňování romské mládeže do „normální“ společnosti (nabízí jim pozitivní využití VČ)
- nabízí jim řešení jejich problému, ale problémy za ně **neřeší**

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Trendy – „módní“ záležitosti

- aktivity pro smíšené věkové skupiny vnoučata a prarodiče, pro rodiny
- kreativní činnosti – netradiční výtvarné techniky
- lidové zvyky a tradice – celoročně
- deskové hry
- akce s přespáním

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Rozdíl mezi zájmovou činností a vzdělávacím procesem ve škole:

- není společensky stanovenou povinností
- program vychází ze skutečného zájmu
- časová volnost umožňuje využití rozmanitých forem a metod
- rozmanitost prostor, dynamičnost

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Organizační formy:

- **z hlediska času**
 - pravidelné – zájmových kroužky, kluby, kurzy
 - příležitostné – exkurze, besedy, vycházky, soutěže, tvořivé dílny
- **z hlediska počtu členů**
 - skupinové – kroužky, sbory, kluby
 - individuální – PC, četba, vycházka
 - hromadné – festivaly, slavnosti
- **z hlediska organizace**
 - organizované – s pedagogickým vedením, např. výlet, zájmový kroužek
 - spontánní – hra, čtení, hřiště

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Formy motivace

- **navození atmosféry** – uvedení příběhu, přečtení legendy, scénka
- **odměna** – materiální (i obrázek, diplom), body, sociální – pochvala
- **prestiž** – při soutěži vítězství, získání osvědčení o absolvování
- **výzva, zkušenost** – vlastní atraktivita v aktivitě, překonání svých hranic
- **aktivita účastníků** – zapojení do přípravy, pomůcky, kostýmy, rekvizity
- **nadšení** – při improvizaci, „vyhecování“

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Typy hravých aktivit – příklady her:

- seznamovací, kontaktní hry
- pohybové a sportovní hry, závody, bojové, terénní hry (hledání, směna, skrytý pohyb, potvory)
- drobné hry na rozvoj obratnosti, smyslového vnímání, paměť
- hry na rozvoj logiky, vědomostní hry
- tvořivé aktivity, rukodělné, konstrukční
- hry na rozvoj komunikace a týmové spolupráce, diskusní, simulační, modelové, psychohry

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

V současné pedagogice volného času můžeme sledovat několik teorií, postupů a metod, kterou mohou být inspirativní pro vaši práci.

- zážitková pedagogika
- kooperativní učení
- pedagogický projekt
- konstruktivistické pojetí pedagogické práce

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Zážitková pedagogika

- Zážitková pedagogika je přístup ke vzdělání založený na vyšší schopnosti lidské paměti vstřebávat informace jejichž vnímání je provázeno intenzivní emocí. Zážitková pedagogika je spojena s pojmy prožitek, zážitek, zkušenost. Jsou vyvolávány cíleně v plánovaných situacích. Jako prostředek se nejčastěji využívají hry. Práce zážitkového pedagoga spočívá v záměrném vytváření situací, v nichž předpokládá intenzivní prožívání, a následné pedagogické práci s těmito prožitky (zpětnou vazbou).
- Učení zážitkem je založeno na aplikaci cyklů učení zážitkem. Nejznámější a nejcitovanější z těchto cyklů je Kolbův cyklus

Kolbův cyklus učení

- Akce – konkrétní zkušenost – zapojení do aktivity
- Ohlédnutí a reflexe – prožité momenty, průběh aktivity, pocity účastníků
- Zhodnocení – zobecnění – co opakovat příště co ne
- Plán pro příště – aktivní zkoušení – vyzkoušet si jak se účastníci poučili

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Kooperativní učení

Je založeno na vzájemné spolupráci, kdy k dosažení cíle potřebují druhé lidi, kteří směřují ke stejnému cíli. Pokud dosáhne cíle já jako jednotlivec, dosáhne jej celá skupina, nebo opačně. Pro závislost mezi účastníky, která takto vzniká, se používá pojem „pozitivní závislost“. Pozitivní závislost znamená, že z dosaženého cíle mají prospěch všichni zúčastnění.

Znaky kooperativního učení

- **Tváří v tvář** – probíhá v malých skupinkách, děti jsou blízko sebe
- **Pozitivní vzájemná závislost** – vazba jednoho žáka na druhém, z které mají prospěch oba
- **Individuální odpovědnost** – při řešení problému by na konci práce měl každý člen skupiny říci jaký je výsledek a jak k němu skupina došla
- **Dovednosti pro práci v malé skupince** – naslouchání, povzbuzování, dodržování postupu – efektivní fungování skupiny
- **Reflexe skupinové činnosti** – skupina dokáže vyjádřit, co se v průběhu práce dělo, co se dařilo a proč, co nedařilo a proč, skupina je schopna vyvozovat efektivní postupy v podobné situaci

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

členové skupiny v podstatě na sobě nezávislí

o sociálních dovednostech se neuvažuje

pedagog nechává skupiny pracovat

činnost vede pedagog, ve skupině žák určený pedagogem

zodpovědnost jen za sebe

práce bez „zbytečných“ řečí okolo

pozitivní vzájemná závislost

sociálním dovednostem se žáci cíleně učí

pedagog pozoruje práci skupin a zasahuje

vedení sdílené

zodpovědnost i za druhé

vkládání diskusí o tom, jak se daří spolupracovat a proč (skupinové reflexe)

Práce ve skupině

Spolupráce – kooperace

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Projektová metoda – pedagogický projekt

Pedagogický projekt je aktivita vystavěná a realizovaná s cílovou skupinou tak, aby hlavními aktéry, hlavními nositeli a tvůrci děje byli

- účastníci zájmového vzdělávání

Pedagog prochází procesem jako průvodce, pozorovatel, pojistka, záštita. Motivuje, povzbuzuje, podporuje, klade otázky a pomáhá tam, kde si účastníci o pomoc požádají.

Hlavním úkolem pedagoga je:

- přinést téma, problém, situaci
- podporovat skupinový proces jejího řešení
- pomáhat skupině vyhodnocovat výsledky skupinového snažení i osobního rozvoje každého z jejích členů

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

V činnostech volného času je projektová metoda jednou z velmi vhodných a stále častěji využívaných metod – umožňuje zapojení a spolupráci účastníků různých věkových skupin, různého zájmového zaměření. Přináší dětem aktivní prostor pro hledání postupů, procesů a k využití svého vlastního potenciálu při naplňování společných cílů.

Význam projektové metody v pedagogické práci

- má úzký vztah k reálnému životu dítěte
- více respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte
- umožňuje silnější prožitek a širší smyslové vnímání
- pomáhá k pozitivnímu vývoji osobnosti
- dává možnost komplexního pohledu na svět
- dotýká se skutečných věcí
- Dítě má příležitost nacházet sám sebe, svou hodnotu, sebedůvěru
- dává možnost naplňování nových cílů výchovy a vzdělávání

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Organizace jednodenního projektu

- **Motivace** – úvod do projektu, navázání vztahů mezi účastníky projektu, mapování tématu, stanovení otázek, vymezení cíle, rozdělení úkolů do skupin
- **Práce ve skupinách** – vyhledávání informací, jejich zpracování, příprava na prezentaci ostatním
- **Společné zpracování** – prezentace skupin, společné závěry a jejich využití
- **Reflexe** – hodnocení a sebehodnocení výsledku projektu, k jeho průběhu, pojmenování získaných poznatků, zkušeností, pocitů

příklad: Z pohádky do pohádky (české klasické pohádky)

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Dlouhodobé projekty

- po dobu několika dnů – účastníci mohou využívat lépe informační zdroje , řada aktivit obvykle probíhá i jako samostatná práce
- několik týdnů (měsíců) – výhodné je „nastartovat“ takový projekt prostřednictvím jednodenního projektu zaměřeného na mapování tématu, vymezení úkolů a plánu dalšího postupu a pak pokračovat v blocích zaměřených na práci s informacemi;
- zakončení projektu je opět vhodné věnovat více souvislého času, tj. celodenní projekt

Příklad: Z pohádky do pohádky – např. moderní a klasické, české a zahraniční

Trendy, formy a metody v pedagogice volného času

Konstruktivistické pojetí pedagogické práce

Jde o snahu zapojit dítě do činnosti nejen jako pasivního příjemce aktivit, které pedagog vymýšlí, ale jako aktivního tvůrce děje, předat mu zodpovědnost za to, co dělá

Hovoříme o takzvané **participaci** cílové skupiny na realizaci pedagogického procesu.

Participace je oprávnění podílet se – účastnit se, spolurozhodovat, být vyslechnut, mít připomínky, navrhopvat, být připraven převzít zodpovědnost, spoluzodpovídat za výsledek, průběh.

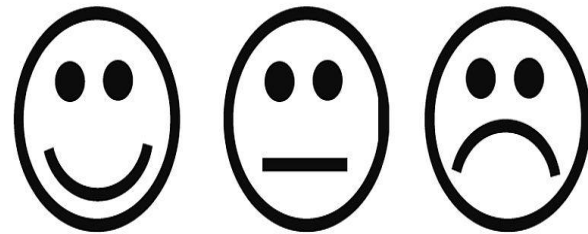
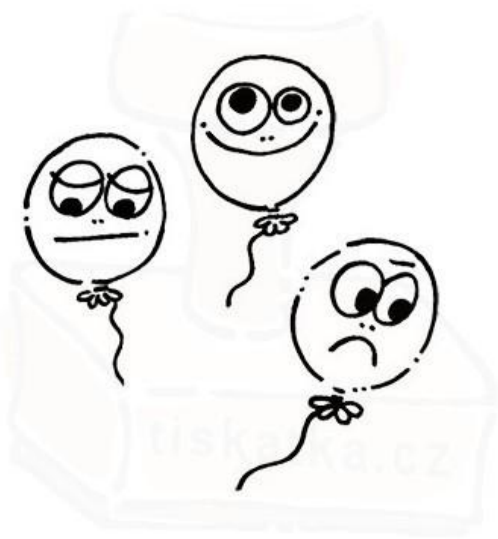
Příklad 1 – děti vyrobíme si dnes kočičku – i když všichni aktivně vyráběli, pracovali na mém tématu, plnili můj úkol.

Příklad 2 – děti vyrobíme si dnes zvířátko, které máte nejraději – pedagog přinesl jen téma a aktivitu nechal na dětech, stejně tak zodpovědnost, co vyrobí.

Diskuse

- Jaká je pozice vašeho zařízení ve městě, obci, místě?
- Čím jste jako zařízení jedineční? Co nabízíte oproti konkurenci? Víte, kdo nabízí stejné věci jako vaše organizace?

Reflexe

Děkuji za pozornost.

Přeji hezký zbytek dne.